

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា

សន្តិបាត (២០២៥)

ឯកសារទស្សនាទាន
ស្តីពី
បរិវត្តកម្មអប់រំមនុស្សពេញវ័យ

១. សេចក្តីផ្តើម

មនុស្សពេញវ័យ ជាមនុស្សដែលមានបទពិសោធផ្សាស្រាប់មកហើយ ហើយចូលចិត្តរៀនតាមបែបផ្តល់ឱ្យ និងទទួលយក មិនចូលចិត្តនូវការបង្រៀនបែបដដែលៗ ដូច្នេះរបៀបរៀននិងបង្រៀនពួកគាត់គឺសំខាន់ណាស់។ ការសិក្សាពេញមួយជីវិត ជាកត្តាចាំបាច់នៅក្នុងពិភពលោកដែលកំពុងវិវឌ្ឍន៍យ៉ាងឆាប់រហ័សនាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ។ ដើម្បីរីកចម្រើនក្នុងសតវត្សរ៍ទី២១ ដែលបច្ចេកវិទ្យា និងនវានុវត្តន៍កំពុងរីកចម្រើន បុគ្គលត្រូវបន្តសម្របខ្លួន និងទទួលបានជំនាញ និងចំណេះដឹងថ្មីៗពេញមួយជីវិតរបស់ពួកគេ។

គោលនយោបាយជាតិសម្រាប់ការសិក្សាពេញមួយជីវិត ផ្តល់នូវក្របខ័ណ្ឌមួយ ដើម្បីដោះស្រាយចន្លោះប្រហោង និងឱកាសក្នុងការអប់រំសម្រាប់មនុស្សពេញវ័យ ការជំរុញឱ្យមានការចូលរួម ការច្នៃប្រឌិត និងនិរន្តរភាព ព្រមទាំងនាំសង្គមឱ្យពោរពេញទៅដោយពុទ្ធិជន (ពុទ្ធិជន ជនដែលពោរពេញទៅដោយចំណេះដឹងមិនចេះរឹងស្អិត ជាចំណេះដឹងដែលកើតឡើងពីការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពខ្លួនជាប្រចាំ ហើយអាចនាំឱ្យមានការប្រែប្រួលសេដ្ឋកិច្ចនយោបាយ)។

២. គោលបំណង

ដើម្បីគូសបញ្ជាក់ពីយុទ្ធសាស្ត្រ និងវិធីសាស្ត្រសម្រាប់បង្កើតបរិយាកាសអំណោយផលសម្រាប់ការសិក្សាពេញមួយជីវិតនៅកម្ពុជា ដោយផ្ដោតលើបរិវត្តកម្មអប់រំមនុស្សពេញវ័យ។

៣. បក្ខវិស័យ

ដើម្បីបង្កើតសង្គមសិក្សាពេញមួយជីវិត ដែលមនុស្សពេញវ័យទាំងអស់នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា មានសិទ្ធិទទួលបានសមធម៌ក្នុងឱកាសសិក្សាដែលមានគុណភាពខ្ពស់ ពាក់ព័ន្ធ និងអាចបត់បែនបាន ដែលផ្តល់សិទ្ធិអំណាចដល់ពួកគេ៖

- បង្កើនលទ្ធភាពការងារ និងអនាគតការងាររបស់ពួកគេ
- លើកកម្ពស់ជីវភាពរស់នៅ និងរួមចំណែកដល់កំណើនសេដ្ឋកិច្ច
- ក្លាយជាពលរដ្ឋសកម្ម និងទទួលបានព័ត៌មាន
- បន្តការរីកលូតលាស់ផ្ទាល់ខ្លួន និងបញ្ញា។

៤. ខ្លឹមសារសំខាន់ៗ

- **គោលនយោបាយ និងអភិបាលកិច្ច៖** ការពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអន្តរក្រសួង និងអនុវត្តគោលនយោបាយរួម
- **លទ្ធភាពប្រើប្រាស់៖** ធានាថាឱកាសនៃការអប់រំសម្រាប់មនុស្សពេញវ័យគឺអាចចូលដំណើរការបានសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា រួមទាំងក្រុមដែលខ្វះខាតផងដែរ

- ការចែកចាយប្រកបដោយភាពច្នៃប្រឌិត៖ ការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យា និងវិធីសាស្ត្រដែលមិនមែនជាប្រពៃណី ដើម្បីបង្កើនបទពិសោធសិក្សា
- ការចូលរួមសហគមន៍៖ ការលើកទឹកចិត្តដល់គំនិតផ្តួចផ្តើមក្នុងស្រុក និងភាពជាដៃគូ ដើម្បីលើកកម្ពស់ការរៀនសូត្រពេញមួយជីវិត
- គុណភាព និងភាពពាក់ព័ន្ធ៖ ការតម្រឹមកម្មវិធីអប់រំមនុស្សពេញវ័យជាមួយនឹងតម្រូវការទីផ្សារការងារ និងអាទិភាពសង្គម។

៥. បញ្ហាប្រឈមបច្ចុប្បន្ន

- ការចូលប្រើមានកំណត់៖ ឧបសគ្គភូមិសាស្ត្រ ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធមានកម្រិត និងកង្វះការយល់ដឹងរារាំងការចូលប្រើប្រាស់កម្មវិធីអប់រំមនុស្សពេញវ័យប្រកបដោយគុណភាព
- គម្លាតពាក់ព័ន្ធ៖ កម្មវិធីដែលមានស្រាប់ប្រហែលជាមិនអាចដោះស្រាយបានគ្រប់គ្រាន់នូវតម្រូវការដែលកំពុងវិវត្តនៃកម្លាំងពលកម្ម និងការទាមទារនៃយុគសម័យឌីជីថល
- ការប្រមូលព័ត៌មានគុណភាព៖ គុណភាពនៃការបង្រៀនមិនស្របគ្នា ការខ្វះគ្រូដែលមានសមត្ថភាព និងធនធានមានកម្រិត អាចប៉ះពាល់ដល់ប្រសិទ្ធភាពនៃកម្មវិធីអប់រំសម្រាប់មនុស្សពេញវ័យ
- ការទទួលស្គាល់ និងសុពលភាពមានកំណត់៖ ការទទួលស្គាល់ និងសុពលភាពមិនគ្រប់គ្រាន់នៃបទពិសោធសិក្សាក្រៅផ្លូវការ អាចបង្អាក់អ្នកសិក្សាពេញវ័យ និងកំណត់ឱកាសរីកចម្រើនក្នុងអាជីពរបស់ពួកគេ។

៦. យុទ្ធសាស្ត្រសំខាន់ៗ

- **ពង្រីកការចូលប្រើ និងសមធម៌៖**
  - ធ្វើវិមជ្ឈការកម្មវិធីអប់រំសម្រាប់មនុស្សពេញវ័យ៖ បង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលសិក្សាតាមសហគមន៍ និងប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យា ដើម្បីឈានទៅដល់ចំនួនប្រជាជនដែលខ្វះខាត
  - ផ្តល់ជូននូវជម្រើសសិក្សាដែលអាចបត់បែនបាន៖ ផ្តល់នូវទម្រង់សិក្សាជាច្រើន រួមទាំងវគ្គសិក្សាតាមអ៊ីនធឺណិត ការរៀនបញ្ចូលគ្នា និងការរៀនតាមទូរស័ព្ទ
  - ណែនាំជំនួយហិរញ្ញវត្ថុ និងអាហារូបករណ៍៖ គាំទ្រអ្នកសិក្សាដែលមានចំណូលទាប និងអ្នកដែលប្រឈមមុខនឹងឧបសគ្គផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ។
- **បង្កើនគុណភាព និងភាពពាក់ព័ន្ធ៖**
  - បង្កើត និងអនុវត្តក្របខណ្ឌការធានាគុណភាព៖ ធានាគុណភាពកម្មវិធី និងលទ្ធផលអ្នកសិក្សា តាមរយៈដំណើរការវាយតម្លៃ និងទទួលស្គាល់យ៉ាងម៉ត់ចត់
  - ពង្រឹងការបណ្តុះបណ្តាលគ្រូ និងការអភិវឌ្ឍន៍វិជ្ជាជីវៈ៖ បំពាក់គ្រូដែលមានជំនាញ និងចំណេះដឹងចាំបាច់ ដើម្បីផ្តល់នូវកម្មវិធីអប់រំមនុស្សពេញវ័យប្រកប ដោយប្រសិទ្ធភាព
  - តម្រឹមកម្មវិធីជាមួយនឹង តម្រូវការទីផ្សារ ការងារ ៖ ធ្វើការវិភាគទីផ្សារ ការងារ ជាប្រចាំ ដើម្បីជូនដំណឹងដល់ការអភិវឌ្ឍន៍កម្មវិធីសិក្សា និងធានានូវភាពពាក់ព័ន្ធនៃកម្មវិធី។
- **លើកកម្ពស់ការទទួលស្គាល់ និងសុពលភាព៖**

- បង្កើតក្របខណ្ឌជាតិសម្រាប់ការទទួលស្គាល់ និងផ្តល់សុពលភាពដល់ការសិក្សាក្រៅប្រព័ន្ធ៖ ផ្តល់ផ្លូវច្បាស់លាស់សម្រាប់អ្នកសិក្សា ដើម្បីទទួលបានការទទួលស្គាល់ជាផ្លូវការសម្រាប់ជំនាញ និងចំណេះដឹងរបស់ពួកគេដែលទទួលបាន តាមរយៈបទពិសោធសិក្សាផ្សេងៗ
- លើកកម្ពស់ការប្រើប្រាស់ព័ត៌មានសម្ងាត់ឌីជីថល និងព័ត៌មានបញ្ជាក់អត្តសញ្ញាណខ្នាតតូច៖ ជួយសម្រួលដល់ការប្រមូលផ្តុំ និងការផ្ទេរក្រឡឹកការសិក្សានៅទូទាំងស្ថាប័ន និងអ្នកផ្តល់សេវាផ្សេងៗ។

• ជំរុញវប្បធម៌នៃការរៀនសូត្រពេញមួយជីវិត៖

- លើកកម្ពស់ការយល់ដឹងជាសាធារណៈ៖ ធ្វើយុទ្ធនាការផ្សព្វផ្សាយការយល់ដឹងជាសាធារណៈ ដើម្បីលើកកម្ពស់អត្ថប្រយោជន៍នៃការរៀនសូត្រពេញមួយជីវិតក្នុងចំណោមមនុស្សពេញវ័យ
- ចូលរួមជាមួយភាគីពាក់ព័ន្ធ៖ សហការជាមួយនិយោជក អង្គការសហគមន៍ និងអ្នកពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត ដើម្បីលើកកម្ពស់ និងគាំទ្រគំនិតផ្តួចផ្តើមការសិក្សាពេញមួយជីវិត
- ជំរុញនិងសម្របសម្រួលប្រែក្លាយសហគមន៍ ទីក្រុងឱ្យទៅជាសហគមន៍ ឬទីក្រុងសិក្សាពេញមួយជីវិត ស្របតាមក្រមខ័ណ្ឌរបស់ UNESCO។

៧. ទិសដៅបន្ត

- ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា ត្រូវផ្តល់សកម្មភាពអាទិភាពដល់បរិក្ខណៈអប់រំមនុស្សពេញវ័យ ដោយផ្ដោតលើ៖
- តម្រូវការសម្រាប់វិធីសាស្ត្រសហការមួយដែលមានការចូលរួមពីភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់
  - បង្កើតបរិយាកាសគាំទ្រ និងផ្តល់លទ្ធភាពសម្រាប់ការសិក្សាពេញមួយជីវិត
  - បង្កើតសង្គមមួយដែលមានសមធម៌ និងរួមបញ្ចូលកាន់តែច្រើនដែលមនុស្សពេញវ័យទាំងអស់មានឱកាសរៀនសូត្រ និងរីកចម្រើន
  - ប្រែក្លាយសហគមន៍ទៅជាសហគមន៍សិក្សាពេញមួយជីវិត។

CONCEPT PAPER ON

1. Introduction

Adults are people who have already gained experience and prefer to learn by giving and receiving, and do not like repetitive teaching, so the way they learn and teach is important. Lifelong learning is a necessity in today's rapidly changing world. To thrive in the 21st century, where technology and innovation are advancing, individuals need to continue to adapt and acquire new skills and knowledge throughout their lives.

The National Policy for Lifelong Learning provides a framework to address gaps and opportunities in adult education, fostering participation, innovation and sustainability, and leading to a society filled with Buddhajan (Buddhists, people who are full of never-ending knowledge, knowledge that arises from the constant development of their abilities and can lead to political and economic change).

2. Objectives

To outline strategies and approaches for creating an enabling environment for lifelong learning in Cambodia, focusing on the adult education transformation.

3. Vision

To create a lifelong learning society in which all adults in Cambodia have equal access to high-quality, relevant and flexible learning opportunities that empower them to:

- Increase their employability and future employment
- Improve their livelihoods and contribute to economic growth
- Become active and informed citizens
- Continue personal and intellectual growth.

4. Main contents

- Policy and governance: Strengthening inter-ministerial cooperation and implementing common policies
- Accessibility: Ensuring that adult education opportunities are accessible to all, including disadvantaged groups
- Innovative delivery: Using technology and non-traditional methods to enhance the learning experience
- Community engagement: Encouraging local initiatives and partnerships to promote lifelong learning
- Quality and relevance: Aligning adult education programs with labor market needs and societal priorities.

5. Current Challenges

- Limited Access: Geographical barriers, limited infrastructure, and lack of awareness hinder access to quality adult education programs
- Relevance Gaps: Existing programs may not adequately address the evolving needs of the workforce and the demands of the digital age
- Quality Concerns: Inconsistent teaching quality, a lack of qualified teachers, and limited resources can affect the effectiveness of adult education programs
- Limited Recognition and Validation: Insufficient recognition and validation of non-formal learning experiences can discourage adult learners and limit their career advancement opportunities.

6. Key Strategies

• *Expand Access and Equity:*

- Decentralize adult education programs: Establish community-based learning centers and use technology to reach underserved populations.
- Offer flexible learning options: Offer a variety of learning formats, including online courses, blended learning, and distance learning.
- Introduce financial aid and scholarships: Support low-income learners and those facing financial constraints.

• *Improve quality and relevance:*

- Develop and implement a quality assurance framework: Ensure the quality of programmes and learner outcomes through rigorous assessment and accreditation processes.
- Strengthen teacher training and professional development: Equip teachers with the necessary skills and knowledge to deliver effective adult education programmes.
- Align programmes with labour market needs: Conduct regular labour market analyses to inform curriculum development and ensure programme relevance.

• *Promote recognition and validity:*

- Develop a national framework for the recognition and validation of non-formal learning: Provide clear pathways for learners to receive formal recognition for their skills and knowledge acquired through various learning experiences.
- Promote the use of digital credentials and micro-credentials: Facilitate the accumulation and transfer of learning credits across institutions and providers.

• *Promote a culture of lifelong learning:*

- Raise public awareness: Conduct public awareness campaigns to promote the benefits of lifelong learning among adults
- Engage stakeholders: Collaborate with employers, community organizations, and other stakeholders to promote and support lifelong learning initiatives.
- Promote and facilitate the transformation of communities and cities into lifelong learning communities or cities, in accordance with the UNESCO.

7. Directions

The Ministry of Education, Youth and Sports shall prioritize activities in the field of adult education, focusing on:

- The need for a collaborative approach involving all stakeholders
- Creating a supportive and enabling environment for lifelong learning
- Creating a more equitable and inclusive society where all adults have the opportunity to learn and thrive
- Transforming communities into lifelong learning communities.